

Remissvar på Remiss från Näringsdepartementet N2016/07396/MRT

Transportstyrelsens rapport Miljözoner för lätta fordon

Vi på Astma- och Allergiförbundet har tittat igenom Transportstyrelsens rapport Miljözoner för lätta fordon och tycker att rapporten ser välgjord ut. Generellt tycker vi att det är bra att man inrättar miljözoner för att förbättra luftkvaliteten i tätorter. Vi har valt ut vissa stycken som kan beröra personer med Astma- och allergi som vi kommenterar nedan.

3.1 Luftkvalitet

Luftföroreningar orsakar skador på människors hälsa, växtlighet och kulturvärden. Det ser bra ut. Flera beslut, både inom EU och nationellt, förbättrar förutsättningarna att nå miljökvalitetsmålet, men fortsatta insatser behövs. Nationellt behöver utsläppen av kväveoxider (NO_x) minska. Det ser bra ut.

Antalet dagar med överskridanden visar på en minskande trend över de senaste tio åren, även om variationen mellan olika år kan vara ganska stor beroende på främst väderförhållanden.

3.1.1 Partiklar

Stycket ser bra ut

3.1.2 Kvävedioxid - NO₂

Stycket ser bra ut

8.11 Att premiera "emissionsfria" fordon

Bedömning

Vi bedömer att man kommer att premiera "emissionsfria och tysta fordon" genom de föreslagna bestämmelserna om miljözon klass 3. Dessa bestämmelser skulle komplettera dagens bestämmelser som bidrar till lägre emissioner av koldioxid, avgaser och buller. Det ser bra ut.

8.11.1 Gällande bestämmelser

Idag finns det inga bestämmelser om miljözoner som premierar tysta och emissionsfria fordon.

8.11.2 Skäl för bedömningen

Genom bestämmelserna om miljözon klass 3 premieras användning av fordon som är el- eller vätgasdrivna. Dessa fordon är relativt tysta eftersom motorljud saknas. För att få en ytterligare effekt kan kommunen kombinera bestämmelser om miljözon klass 3 och förbud för fordon med dubbdäck. En sådan kombination av bestämmelser skulle både förbättra luftkvalitet och minska buller. Även minskad hastighet och förbud för fordon med dubbdäck skulle minska utsläpp av partiklar och bidra till minskat buller. Det ser bra ut.

Uppdraget vi har utrett har fokuserat på bestämmelser om miljözoner som styrmedel för kommuner att hantera problem med luftkvalitet och buller. För att få en helhetssyn över hur flera styrmedel fungerar tillsammans kan det vara lämpligt med ett helhetsgrepp för att se över samtliga styrmedel för att minska trafikens miljöpåverkan. Det ser bra ut.

10.1.1 Vad är problemet eller anledningen till regleringen?

Flera kommuner i Sverige har haft problem med att uppnå kraven för luftkvalitet. Det leder till hälsoeffekter och därmed samhällskostnader. Då även EU direktivet om luftkvalitet överskrids riskerar Sverige att dömas till böter av EU-domstolen.

Transportstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att föreslå nya bestämmelser för miljözoner för att ge kommuner ytterligare ett verktyg att hantera problemet med luftkvalitet. B Det ser bra ut.

10.1.2 Vad ska uppnås?

Utifrån uppdraget ska kommunerna få ytterligare möjligheter att hantera problematiken med luftkvalitet. I förlängningen ska detta bidra till bättre luftkvalitet, minskad ohälsa och en attraktivare stadsmiljö för medborgare. Det ser bra ut.

10.1.3 Vilka är lösningsalternativen?

Effekter om ingenting görs

Medborgare kommer inte att påverkas på något sätt vad det gäller direkta ekonomiska konsekvenser. Andra konsekvenser är att påskyndandet av förbättring av luftkvaliteten inte kommer att ske. Detta kommer medföra en samhällskostnad med omkring *333 miljoner kronor* på grund av att hjärt- och kärlsjukdomar, stress och andra sjukdomar relaterade till luftkvalitet och buller inte kommer att motverkats. Se avsnitt 10.2.4 nedan. Det ser bra ut.

Alternativ som inte innebär reglering

Miljözonsbestämmelserna kan inte ändras annat än genom reglering. I uppdraget ingår det endast att se över alternativ som innebär reglering. Alternativ som inte innebär reglering, men som bidrar till en förbättrad luftkvalitet är exempelvis att trafikmiljön byggs om för att gynna gående, cyklister och kollektivtrafik och för att sänka hastigheten på fordon.

Utifrån befintlig reglering går det också att exempelvis föreskriva om förbud för fordon med dubbdäck eller minskad högsta tillåtna hastighet. Ovanstående möjligheter har dock redan kommunerna. Det ser bra ut.

10.2.4 Externa effekter

Hälsa – samtliga alternativ

Samtliga alternativ bedöms ha samma påverkan för hälsan inom områdena. Om boende inom, eller inpendlande till, miljözonerna istället för att köpa en ny bil väljer ett annat färdssätt, exempelvis cykel kan det leda till ökad fysisk aktivitet vilket har positiva effekter på hälsan. Det är troligt att flertalet boende inom eller inpendlande till miljözonerna istället för att köpa en ny bil väljer ett annat färdssätt som cykel. Om en miljözon med endast elfordon innebär ett lägre trafikarbete med bil innebär det att mer plats kan tas i anspråk för gång- och cykeltrafik, vilket gynnar dessa trafikslag. Ökad kollektivtrafik leder till ökad fysisk aktivitet vilket har positiva effekter på hälsan. Det ser bra ut.

Luftkvalitet – resultat av undersökning

Inledningsvis innehåller detta avsnitt generell information från en undersökning från IVL Sveriges miljöinstitut. Hur detta resultatet varierar för respektive alternativ presenteras i kommande avsnitt.

För att ta reda på påverkan på miljö och hälsa av de olika alternativen lät vi IVL Svenska miljöinstitutet göra modellberäkningar av emissioner och halter för de viktigaste luftföroreningarna. Även om dessa beräkningar innehåller osäkerheter ger de en indikation på storleken av effekterna och möjliggör en jämförelse av alternativen. Generellt visar resultaten att tidsaspekten är viktig. Det vill säga att de positiva effekterna av miljözonskraven minskar ju senare de införs. Det beror på att fordonsflottans pågående generella förnyelse kommer ikapp den påskyndade förnyelsen inom miljözonen efter ett antal år. Det ser bra ut.

12.6.2 Hur påverkar regleringen hänsynsmålet

Förslaget får inte någon påverkan av betydelse på säkerhet, miljö och hälsa.

Vi tror att förslaget visst kan ha betydelse på hälsan för personer med astma och allergi, då luftföroreningar som partiklar och kväveoxider kan försämra sjukdomstillståndet för dessa personer och hela förslaget avser att sänka halten av luftföroreningar som partiklar och kväveoxider i tätorter.

Vi saknar vidare ett stycke i rapporten som specifikt nämner de olika hälsoeffekter som kan förbättras och sjukdomar som kan lindras med åtgärderna som föreslås i rapporten.

2017-03-15

Ulf Brändström, Generalsekreterare i Astma- och Allergiförbundet